

BELARUS ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Ululararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM	5
3. DIŞ TİCARET	7
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	12
5. TÜRKİYE ile TİCARET	14
EKLER:	16

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Belarus Cumhuriyeti
Nüfus	9,14 milyon
Dil	Rusça, Belarusça
Yüzölçümü	207.600 km ²
Başkent	Minsk
Başlıca Şehirleri	Gomel, Mogilev, Vitebsk, Grodno, Brest
Yönetim Şekli	Çift meclisli, başkanlık tipi cumhuriyet rejimi
Devlet Başkanı	Alexander Lukashenko
Para Birimi	Belarus Rublesi (BYN)

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

BSEC – Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (gözlemci), CBSS – Baltık Denizi Devletleri Konseyi (gözlemci), CEI, CIS, CSTO, EAEC, EAPC, EBRD, FAO, GCTU, IAEA, IBRD, ICAO, ICRM, IDA, IFC, IFRC, ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü), IMF (Uluslararası Para Fonu), IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO (Uluslararası Standardizasyon Örgütü), ITU, ITUC, MIGA, NAM, NSG, OPCW, OSCE, PCA, PFP, SCO (diyalog üyesi), UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UNWTO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO (gözlemci) (Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü), WCO (Dünya Gümrük Örgütü), WHO (Dünya Sağlık Örgütü), WIPO (Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü)

Coğrafi Konum

Belarus Avrupa'nın merkezinde, Rusya Federasyonu, Avrupa ülkeleri ve Asya arasında büyük ve önemli kara ve demiryolları arasında kalan, temel iletişim noktaları ile petrol ve doğalgaz boru hatlarının kesiştiği bir konumda bulunmaktadır. Rusya'nın merkezi ve batı kesimleri ile Batı Avrupa, Karadeniz, Baltık Denizi arasındaki en kısa yollar Belarus üzerinden geçmektedir. Eski SSCB üyesi olan Belarus kuzey Avrupa'da Rusya ile yakın ilişkiler geliştiren ülkelerin başında gelmektedir.

Ülke, kuzeyde Letonya, kuzeybatıda Litvanya, kuzeydoğu ve doğuda Rusya Federasyonu, batıda Polonya güneyde ise Ukrayna ile sınır komşusudur. Ülkenin sınırlarının toplam uzunluğu 2.969 km'dir. Ülkenin başkenti Minsk'tir.

Belarus başlıca altı idari bölgeye (oblast) ayrılmaktadır. Bu bölgeler Minsk, Brest, Vitebsk, Gomel, Grodno ve Mogilev'dir. Ülkede 118 şehir, 110 kasaba idaresi bulunmaktadır.

Ülke iklim özellikleri bakımından orta derecede kıta iklimi özelliği göstermektedir. Kışlar görece olarak daha yumuşak ve nemli, yazlar daha sıcaktır. Son yıllarda kışlar biraz daha yumuşak geçmeye başlamıştır. Ocak ayı ortalama sıcaklığı -8 C ile -4,5 C arasında ve Temmuz sıcaklığı +17 C +18.5 C arasında gerçekleşmektedir. Sıfırın üstü sıcaklıklar 230 - 263 gün arası sürmektedir.

Belarus topraklarının %43,2'sini tarım alanları oluşturmaktadır. Ülke yüzölçümünün %40,9 gibi önemli bir kısmını ormanlar oluşturmakta ve bu oran merkezi ve Doğu Avrupa için de önemli bir katkıda bulunmaktadır. Ülke kişi başına 0,94 hektar orman alanı ve 136,1 m³ kereste rezervleriyle Avrupa ortalamasının neredeyse iki katına yakın orman zenginliğine sahiptir.

Ülke yağış rejimi olarak genellikle yağışlı bir bölgede yer almaktadır. Yılda yağın ortalama yağmur miktarı 600-700 mm'yi bulur. Yağışlı gün sayısı ortalama olarak en çok Nisan-Ekim ayları arasında görülür. Kar örtüsü ülkenin güney batısında 75 gün ve kuzey doğusunda 125 gün yerde kalmaktadır.

Belarus'un denize kıyısı bulunmamakla birlikte nehirler ve su kaynakları yönünden oldukça zengindir. Ülkede irili ufaklı 20.000 nehir ve ırmak bulunmakta olup bunların toplam uzunluğu 91.000 km'dir. Nehirlerin en büyükleri Dnyeper, Pripyat, Neman; göllerin en büyükleri ise Naroch (Minsk), Osveyskoye (Vitebsk), Chervonoye (Gomel)'dir.

Siyasi ve İdari Yapı

Belarus Cumhuriyeti, Sovyetler Birliği içindeki egemenliğini 27 Temmuz 1990 tarihinde, bağımsızlığını ise 25 Ağustos 1991 tarihinde ilan etmiştir.

İlk anayasası 15 Mart 1994 tarihinde kabul edilen Belarus, çift kamaralı ulusal meclise (Milli Asamble) sahip olup, Başkanlık sistemiyle yönetilmektedir. Milli Asamble'nin alt kanadını oluşturan "Temsilciler Meclisi"nin 110 üyesi, üst kanadını oluşturan "Cumhuriyet Konseyi"nin ise 64 üyesi bulunmaktadır.

İlk defa 1994 yılında yapılan seçimler sonucunda Cumhurbaşkanı olan Lukaşenko, 9 Ağustos 2020 tarihinde gerçekleştirilen son seçimleri kazanarak altıncı defa bu göreve seçilmiştir.

Belarus, idari olarak 6 bölge idaresinden (oblast) oluşmaktadır Bunlar; Minsk, Brest, Vitebsk, Gomel, Grodno ve Mogilev'dir. Minsk Şehir İdaresi'nin özel statüsü bulunmaktadır.

Ülkede 118 şehir, 110 kasaba idaresi bulunmaktadır. 15 şehrin nüfusu 100.000'in üzerindedir ve 103 şehirleşmiş küçük birim bulunmaktadır.

Ülkenin siyasi ve ekonomik yapısı bakımından son dönemde yaşanan en önemli gelişmelerden biri Rusya Federasyonu, Belarus ve Kazakistan arasında 1 Ocak 2010 tarihinde Gümrük Birliği'nin yürürlüğe girmesidir.

Nüfus ve İstihdam

Belarus'un toplam nüfusu 2022 yılı itibarı ile 9,26 milyondur. Nüfusun %75'i kentlerde, geri kalanı ise kırsal kesimde yaşamaktadır. Nüfusun %83,7'si Beyaz Rus, %8,3'ü Rus %3,1'i Polonyalı, %1,7'si Ukraynalı ve %3,2'si diğer etnik gruplardan oluşmaktadır.

Ülkede nüfus daralmaktadır. Nüfusun azalmasında ölüm oranının doğum oranından fazla olmasının yanı sıra ülke dışına göç de rol oynamaktadır. IMF'nin 2024 tahminlerine göre nüfus 9,14 milyona gerilemiştir.

Ülkede çalışan nüfus yaklaşık 5 milyondur. İşgücünün %9,4'ü tarım, %45,9'u sanayi, %44,7'si hizmet sektöründe istihdam edilmektedir.

Belarus'ta emeklilik yaşı kadınlar için 55, erkekler için 60'tır.

Ülkede yabancı işçi çalıştırmak için İçişleri Bakanlığı'na başvurulması gerekmektedir. Yabancı işçi çalıştırma isteğinin gerekçeleri ve çalıştırılmak istenen yabancı personel sayısı bildirilerek izin

alındıktan sonra, yabancı personel ülkeye getirilebilir. Yabancı personel getirildikten sonra da her bir personelin çalışma izni yine İçişleri Bakanlığı'ndan alınacaktır.

Doğal Kaynaklar

Belarus, petrol ve doğal gaz gibi enerji kaynakları üretimi bakımından fazla zengin olmasa da mineral ürünleri üretimi bakımında Avrupa'da oldukça üst sıralarda yer almaktadır. Özellikle potasyum tuzu rezervinde dünyanın en önemli üreticileri arasındadır. Mozyr, David-Gorodok ve Starobin'deki rezervlerin toplam miktarı 22 milyar ton olarak tahmin edilmektedir. Sapropel rezervleri ise 3 milyar m³'e yakındır. Granit, dolomit (beyaz mermer), marn ve tebeşir, kil, kum ve çakıl, doğal boyaların üretiminde kullanılan ham maddeler önemli doğal kaynak rezervlerini oluşturur.

Ülke petrol ve diğer enerji kaynakları açısından fakirdir. Sınırlı miktarda petrol üretimi varsa da, bu ülke ihtiyacının ancak %12-13'ünü karşılamaktadır. Buna karşın ülkede petrol işleme sanayi gelişmiştir. Belarus, Rusya Federasyonu'ndan aldığı ham petrolü işleyerek ihraç etmektedir. Petrol ürünleri ülkenin ihracatının yaklaşık üçte birini oluşturmaktadır. Naftan ve Mozır ülkedeki en büyük iki petrol rafinerisidir.

2,3 milyon ton turb ve 203 milyon m³ doğal gaz üretimi de diğer doğal kaynakları oluşturur.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	72,84	71,81	69,05	70,82	73,44	76,4	80,01	83,38
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	-4,7	3,9	2,4	1,1	1,3	1,3	1,2	1,1
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	7 893	7 820	7 558	7 790	8 119	8 489	8 934	9 358
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	15,2	5,0	6,3	6,5	6,0	5,5	5,2	5,0
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	3,5	-0,1	-0,5	-1,3	-1,8	-1,4	-0,8	-0,7
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	3,6	3,5	3,0	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9
Nüfus (milyon)	9,23	9,18	9,14	9,09	9,05	9,0	8,96	8,91
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	41,3	45	48,6	47,6	47,9	47,1	46	45,1

(*) Tahmini Veriler

Kaynak: IMF

Belarus ekonomisine genel olarak bakıldığında Rusya Federasyonu ile yakın ilişkilerinin önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Özellikle dış ticaretinin büyük oranda bu ülkeyle olmasının yanı sıra BDT ülkeleri arasındaki konumu da ekonomik gelişmişlik düzeyini etkilemektedir. Ülkede devletin ekonomideki ağırlığı fazladır; bu anlamda büyük işletmelerin tamamına yakını devlete aittir. Ülke resmi olarak ithal-ikamesi stratejisi izlemekte, bu çerçevede, halk ithal mal satın almak yerine yerli malları kullanmaya teşvik edilmektedir. Devlet bankaları, Belarus ürünü mobilya ve ev eşyaları için ucuz krediler sağlamaktadır. Perakendeci firmalar belirli oranda yerli üretim mallar bulundurmaya yükümlüdür.

İthal ikamesine dayalı kalkınma stratejisinin yanı sıra ülkede var olan potasyum kaynakları ile işlenen petrol sonucu elde edilen petrol ürünleri ihracatta önemli yer tutmaktadır.

Sovyetler Birliği döneminden kalan kamu işletmelerinin üretimden aldığı pay yüksektir. Özelleştirmenin yavaşlaması, sermaye kaçışlarının yaşanmaması, sıkı idari kontroller neticesinde, diğer BDT ülkelerinin aksine, Belarus'un SSCB'nden devraldığı tesisler bağımsızlık sonrasında üretim kapasitelerinin çok az bir kısmını kaybetmiştir. Ancak Belarus ekonomisinde son yıllarda görülen rekabet gücündeki azalmanın sebepleri arasında bu tesislerin teknolojisinin ve sermaye stokunun eskimeye başlaması, üretim yöntemlerinin etkinlikten uzak ve fazla enerji yoğun hale gelmesi ve bazı devlet fabrikalarının üretimden satışlarının azalması sebebiyle stoklarında artışlar yaşanması gösterilebilir.

Ülke ekonomisinin önemli özelliklerinden birisi olarak Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra Rusya petrolünü ve doğalgazını Avrupa ülkelerine göre çok ucuza almaya devam etmesi ve Rusya'dan aldığı ham petrolü işleyerek ihracatında önemli bir kalem olarak kullanması sayesinde yüksek gelirler elde etmesi gösterilebilir. Rusya'dan aldığı doğal gazı transit olarak Avrupa ülkelerine satması da özellikle 2000'lerin başlarından itibaren artan petrol ve doğal gaz fiyatları düşünüldüğünde, ülkenin dış ticaret dengesini olumlu etkilemiş ve bu dönemde yüksek büyüme hızları göstermesine önemli katkıda bulunmuştur.

Ülke dış ticaretinin büyük bir bölümünü Rusya Federasyonu ile yapmaktadır. Özellikle son yıllarda giderek artan dış ticaret açığı, Rusya pazarındaki rekabet gücünün giderek azalması ve

yaşanan ekonomik kriz sonrası ortaya çıkan talep daralmasının yarattığı olumsuzluklarla ilişkilendirilebilir. Rusya Federasyonu'nda yaşanan siyasi ve ekonomik sorunlar da Belarus'u doğrudan etkileyebilmektedir. Gerek ekonomik gerekse siyasi açıdan Rusya Federasyonu'yla olan yakın ilişkiler olumsuz şartlardan da öncelikle etkilenme potansiyelini doğurmaktadır. Belarus son yıllarda yavaşlayan bir ekonomik büyüme ve makroekonomik istikrar sorunu ile karşı karşıyadır.

IMF verilerine göre 2022 GSYİH'si reel olarak %4,7 oranında küçülen Belarus ekonomisi, 2023 yılında %3,9 oranında büyüme kaydetmiştir. Ülke ekonomisinin 2024 yılında %2,4 ve 2025 yılında ise %1,1 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir. 2022 yılı itibarı ile 7.893 ABD doları olan kişi başına düşen milli gelir, 2023 yılında 7.820 ABD doları olmuştur. 2024 yılında 7.558 ABD doları, 2025 yılında ise 7.790 ABD doları olması beklenmektedir.

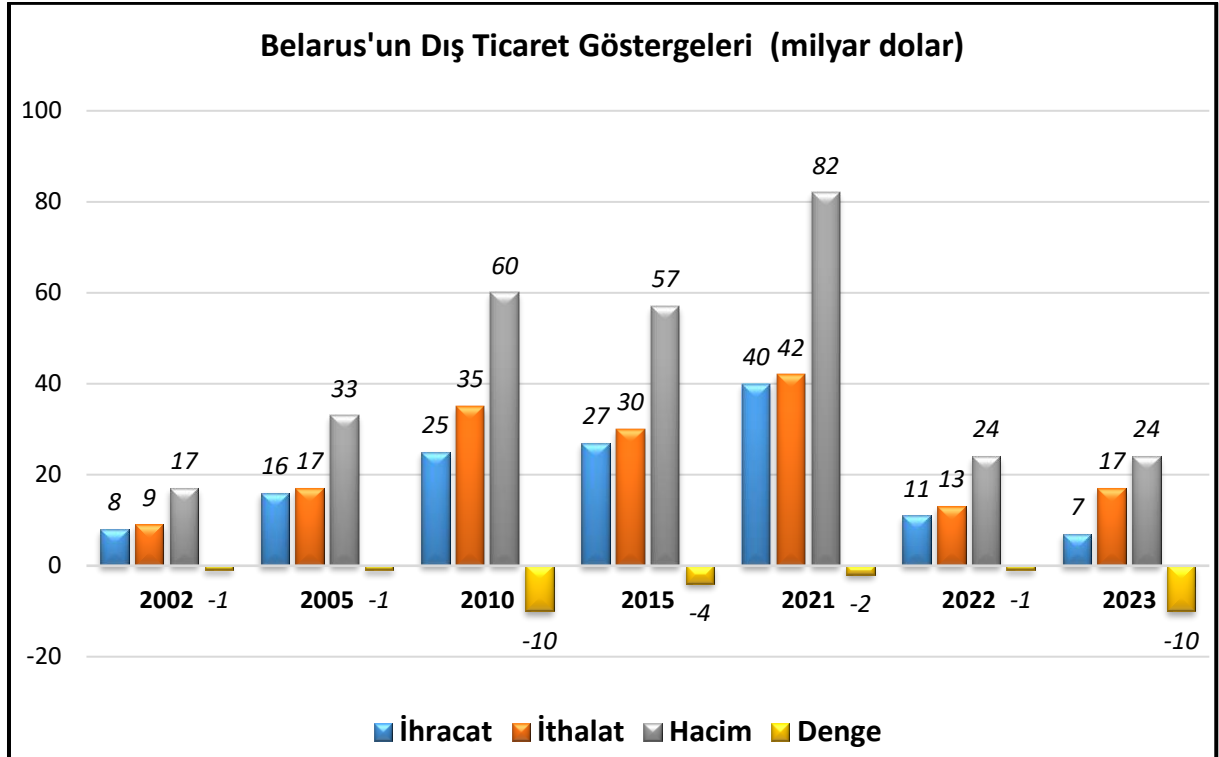
Cari fiyatlara göre 2023 yılında 71,8 milyar dolar olan GSYİH'nin, 2024 yılında 69,1 milyar dolar olması beklenmektedir. 2023 yılında %5,0 olan yıllık ortalama enflasyon oranının, 2024 yılında %6,3, 2025 yılında ise %6,5 olacağı tahmin edilmekte, cari ödemeler dengesinin GSYİH'ye oranı ise 2023 yılında %-0,1 olarak gerçekleşmiş olup ve cari açık oranının 2024 yılında %0,5 ve 2025 yılında %1,3 olarak kaydedilmesi beklenmektedir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Rusya ile ticari bağlar hem coğrafi ve kültürel yakınlık hem de iki ülke arasındaki Birlik AnlaŐması nedeniyle sürekli güçlenmektedir. Rusya'ya ihracatta makine ve ekipman, tekstil ve gıda ürünleri en önemli payı almaktadır. İthalatındaki en önemli payı oluşturan petrol ve diğer aramalı ithalatı nedeniyle dış ticarete verilen açık oranı giderek artmaktadır.

Ülkenin Dış Ticareti

(*) Rusya Fed. 2022 yılından itibaren dış ticaret rakamı yayımlamadığından, grafikteki verilere bu ülkeyle ticaret rakamları dâhil değildir.

Kaynak: Trademap

2023 yılı rakamları değerlendirildiğinde Belarus'un toplam dış ticaret hacminin 24,2 milyar dolara gerilediği görülmektedir. Buna göre 2023 yılında ülkenin ihracatı 7,0 milyar dolar, ithalatı ise 17,2 milyar dolar olarak gerçekleŐmiŐtir.

Belarus'un ihracat yaptığı başlıca lkeler: Çin (%37,2), Kazakistan (%10,8), Polonya (%6,4), Brezilya (%5,3) ve Azerbaycan'dır (%4,6). Ülkenin ihracatında Türkiye %3,5 pay ile 8. sırada yer almaktadır.

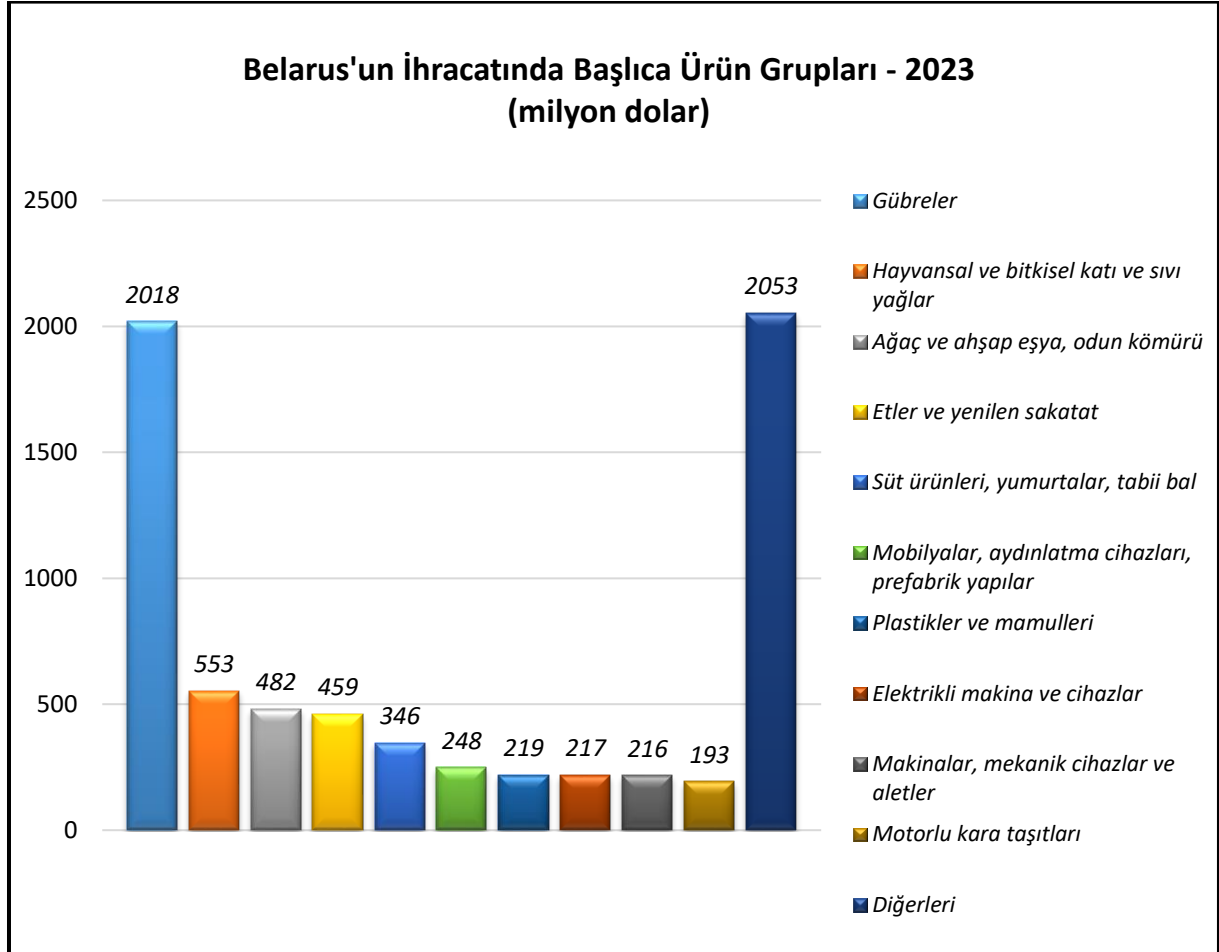
2023 yılında ihraç ettiği başlıca rnler: Gübreler; hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar; aŐŐap eŐya ve etler ve yenilen sakatatlardır.

Belarus'un ithalat yaptığı başlıca ülkeler arasında Çin %34,0 ile 1. sırada, Polonya %16,6 ile 2. sırada, Almanya %11,9 ile 3. sırada, Türkiye ise %9,8 ile 5. sırada yer almaktadır.

2022 yılında ithal ettiği başlıca ürünler ise: Motorlu kara taşıtları; makineler, mekanik cihazlar ve aletler; elektrikli makineler ve cihazlar; plastik ve mamulleri ve eczacılık ürünleridir.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

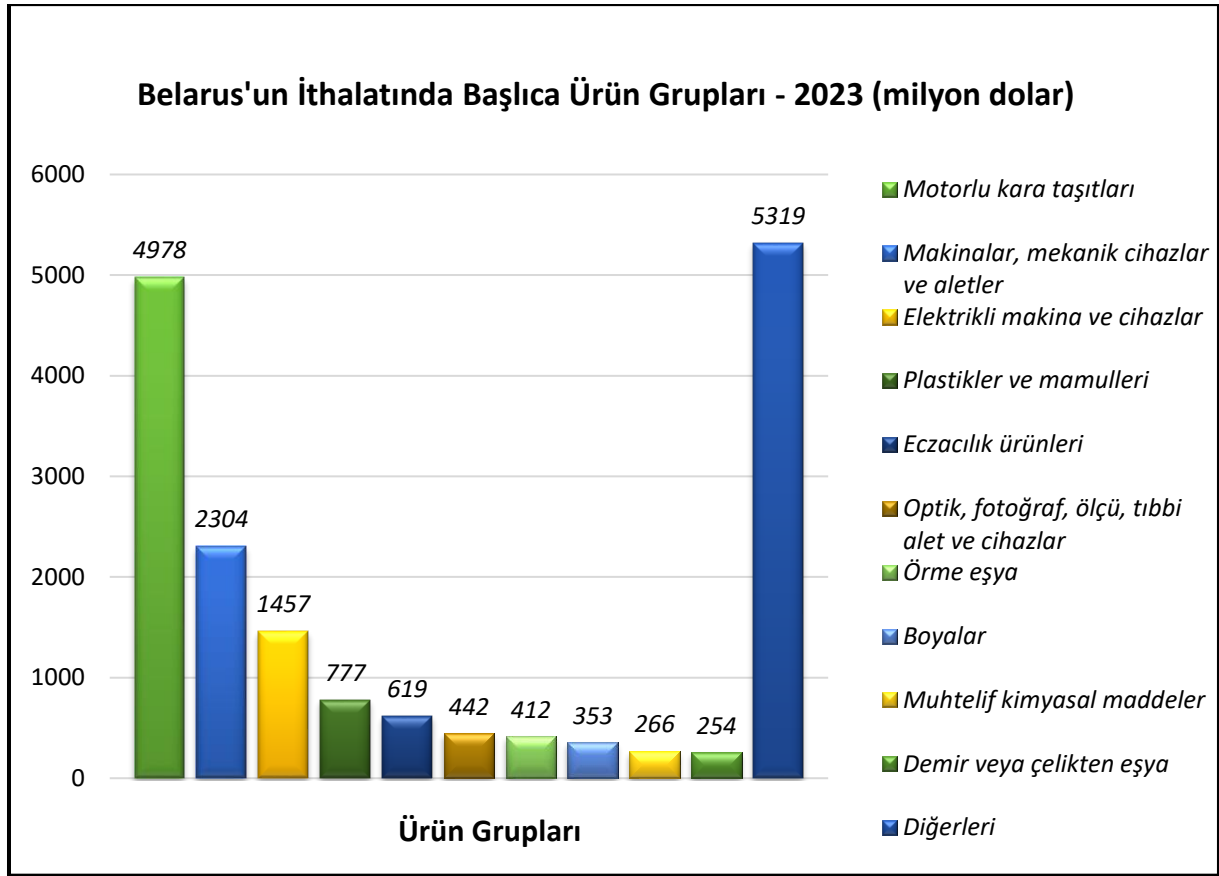
İhracat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

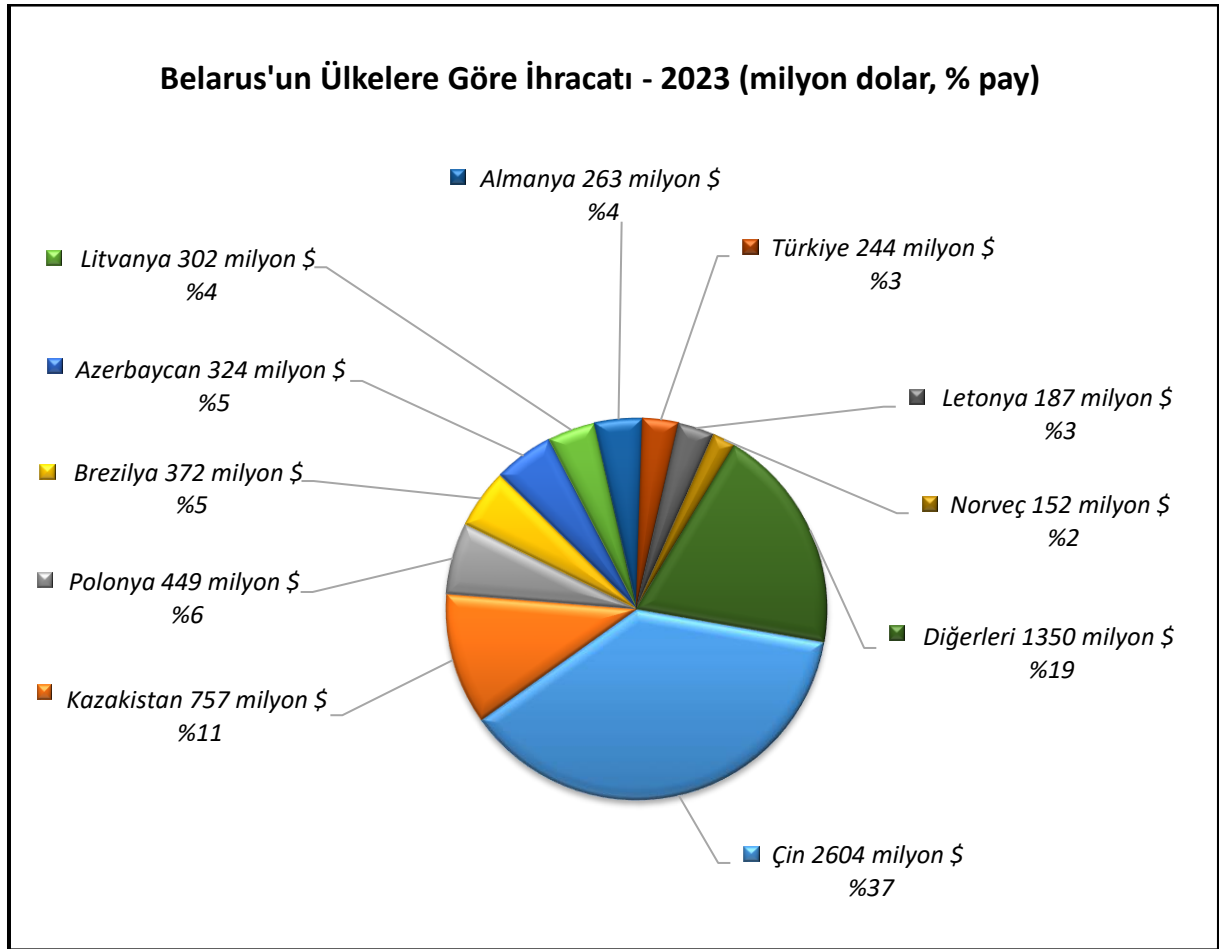

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

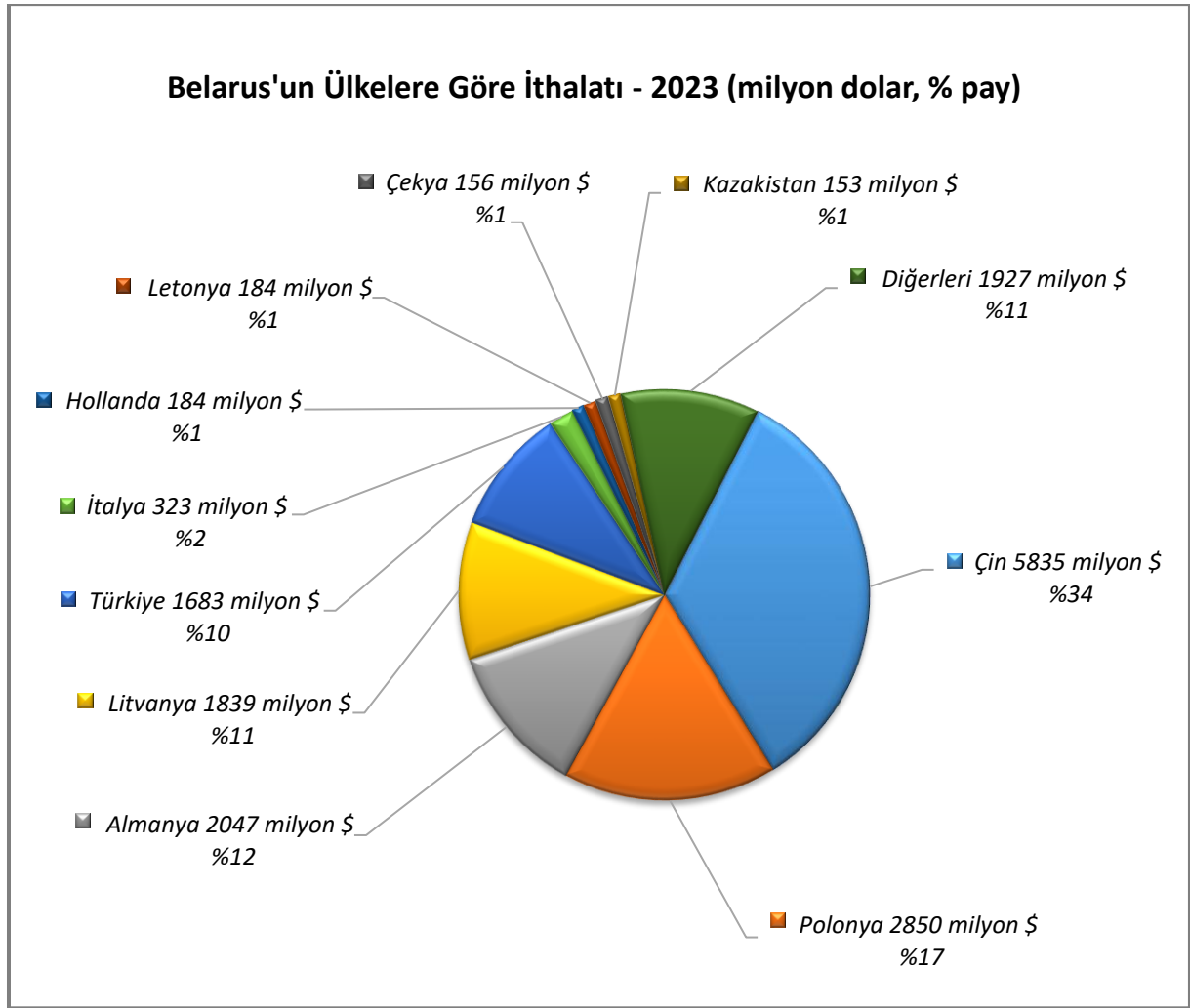
İhracat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Sovyetler Birliği'nin 1991 yılında dağılmasından sonra ekonomide liberalizasyona dönük girişimlerde bulunulmuş ancak günümüze kadar gelen reform hareketlerine rağmen özelleştirme ve mülkiyet haklarına yönelik yeterli ilerleme sağlanamamıştır.

Belarus vatandaşlarının ve ülkedeki yabancı uyruklu kişilerin toprak satın alması mümkün değildir. Toprak mülkiyeti yalnızca çok küçük arazilerde gerçekleştirilen bahçecilik ve çiftçilik gibi faaliyetler için mümkündür. Haziran 1993 tarihli Toprak Mülkiyeti Hakkındaki Kanun'a göre, topraklar yabancı uyruklu kişilerce ve Belarus vatandaşlarıncı ancak 99 yıllığına kiralanabilmektedir. Geçiş dönemi yaşayan Belarus'ta toprak mülkiyeti hususunda halen çeşitli sıkıntılar yaşanmaktadır.

Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri

	2022	2023*	2024*	2025*	2026*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	1 613	1 600	1 600	1 500	-
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	2,19	2,30	2,50	2,50	-
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	-	-	-	-	-
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	-182,70	-50,00	-50,00	-50,00	-
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	-	-	-	-	-

(*) Tahmini Veriler

Kaynak: EIU

Ülkeye giren doğrudan yabancı yatırımların yaklaşık yarısı AB ülkelerinden gelmektedir. Rusya haricinde ülkedeki en önemli yatırımcılar Almanya ve Hollanda'dır. Rusya'nın genellikle petrol naklini sağlamaya yönelik boru hattı projeleri ve inşaat yatırımları olduğu gözlenmektedir. Ticaret ve yiyecek-içecek sağlama hizmetleri ile imalat sanayiinde gıda ve mühendislik sektörleri en fazla yatırım çeken sektörlerdir. Ülkede son yıllarda özellikle Alman firmalarının daha fazla yatırım yapmaya başladığı ve buradan Rusya Federasyonu ve diğer BDT ülkelerine ürünlerini pazarladığı gözlenmektedir.

Serbest Bölgeler

Belarus Serbest Bölgelerine yapılacak yatırımlar için aşağıdaki şart ve avantajlar öngörülmektedir:

- Tüzel kişi firma veya Belarus'ta kayıtlı şahıs şirketleri (IP) serbest bölgede faaliyet gösterebilir.

- Asgari yatırım tutarı 1 milyon ABD doları olacaktır. Bu tutarın tamamlanması yatırımcının iş planında belirtilen bir kaç yıllık süreye dağıtılabilir. Yatırım tutarına, makine-ekipman, hammaddeler, demirbaşlar hatta serbest bölgede satın alınacak ofis, imalat yeri vb. dahil edilebilir.
- İhracata, diğer serbest bölgelere veya ithal-ikamesine (Belarus'ta üretilmeyen ancak Belarus'un ithal ettiği mallar) yönelik üretim amaçlanır.
- Üretimin %70'inin ihraç edilmesi şarttır. %30'luk bölüm Belarus piyasasına sunulabilir.
- 5 yıl süreli kurumlar vergisi muafiyeti tanınır. 5 yılın bitiminde ise %50 indirimli olarak ödenir.
- Belarus iç piyasasına satışta %10 KDV ödenir (Genel KDV oranı %20).
- Gayrimenkuller vergiden muaftır.
- Serbest bölgeye ithalatta gümrük vergileri ve tarife dışı engellerden muafiyet tanınır.

Gümrük Birliği kapsamında, 2012 yılından itibaren serbest bölgelere kayıt olan firmalar için Rusya Federasyonu ihraç pazarı kabul edilmemektedir. Bu çerçevede, Türk firmaları için Belarus Serbest Bölgeleri'ne yatırımın avantajı bulunmadığı değerlendirilebilir.

Yüksek Teknoloji Parkı

Yüksek teknoloji parkı kapsamında yapılacak yatırımlara da teşvikler sağlanmaktadır. Belarus Yüksek Teknoloji Parkı üyesi firmalar, yıllık 300-350 milyon dolar tutarında genellikle batılı ülkelere yazılım ürünleri ihraç etmektedir. Burada kayıtlı bir firmanın (*Game Stream Ltd.*) geliştirdiği "*World of Tanks*" bilgisayar oyunu dünyaca tanınmıştır. (Bu konunun ayrıntıları için bkz. <https://park.by/en/?fromlang=Y>)

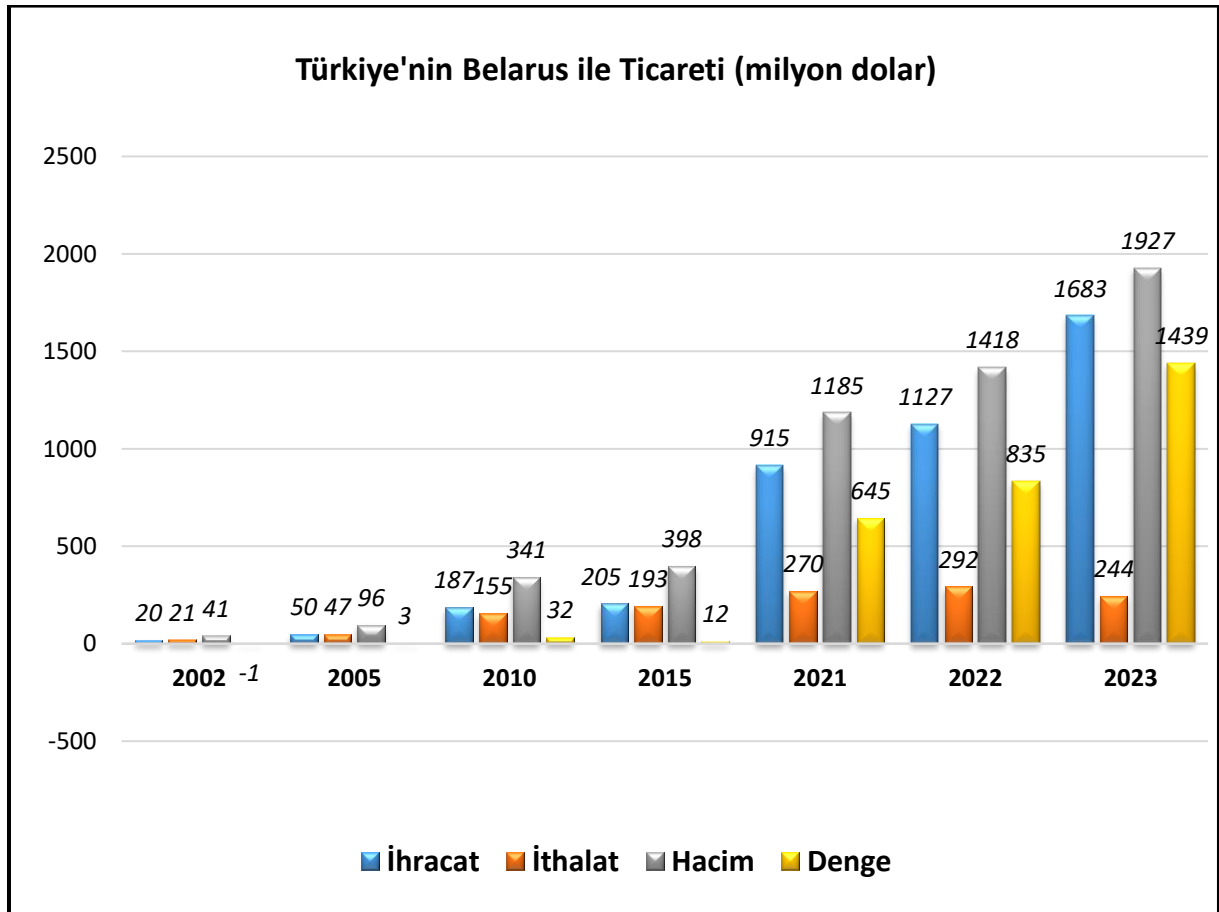
5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

Türkiye'nin Belarus'a 2023 yılında yapmış olduğu ihracat, bir önceki yıla göre %49,4 artış göstererek 1,68 milyar dolar olmuştur. Belarus 2023 yılında ihracat yaptığımız ülkeler arasında 38. sırada yer almaktadır. Aynı yıl Belarus'tan yapmış olduğumuz ithalat ise bir önceki yıla göre %16,4 azalarak 244,0 milyon dolar olmuş ve ithalat yaptığımız ülkeler arasında 78. sırada yer almıştır.

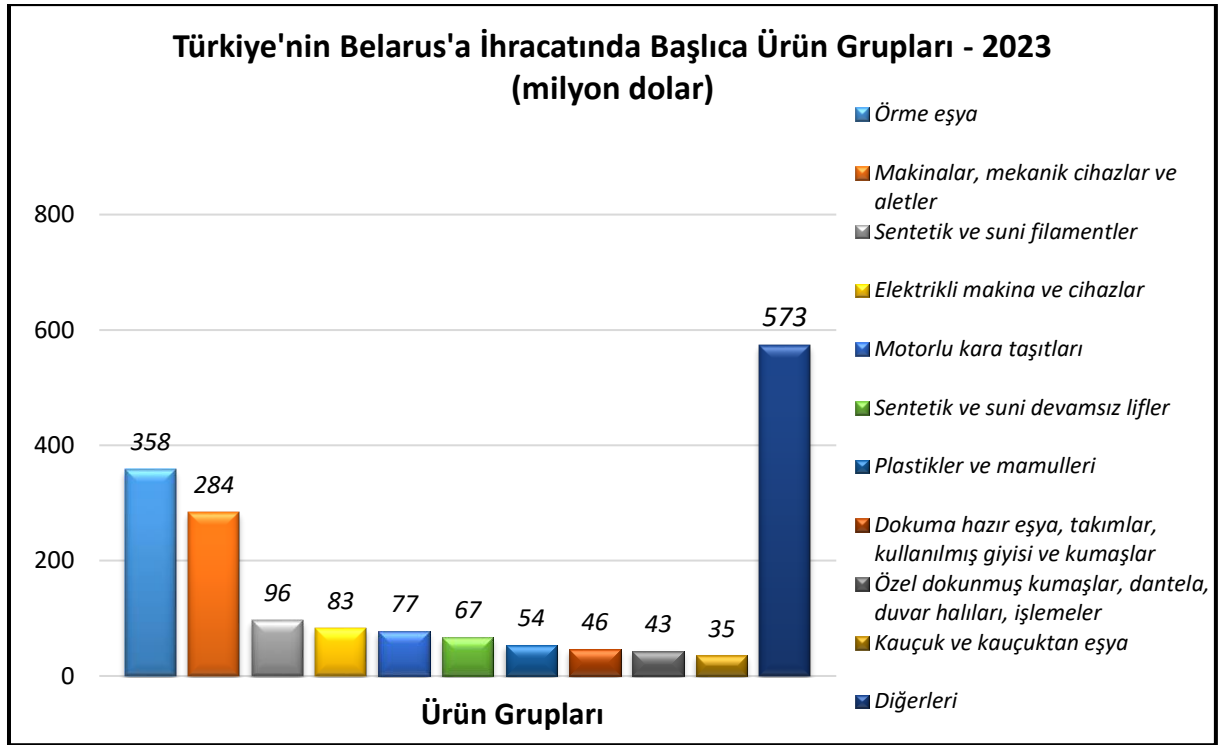
2023 yılı baz alındığında Belarus ile ticaretimizde ülkemizin 1,4 milyar dolar dış ticaret fazlası verdiği gözlenmektedir.

Türkiye-Belarus Dış Ticareti

Kaynak: Trademap

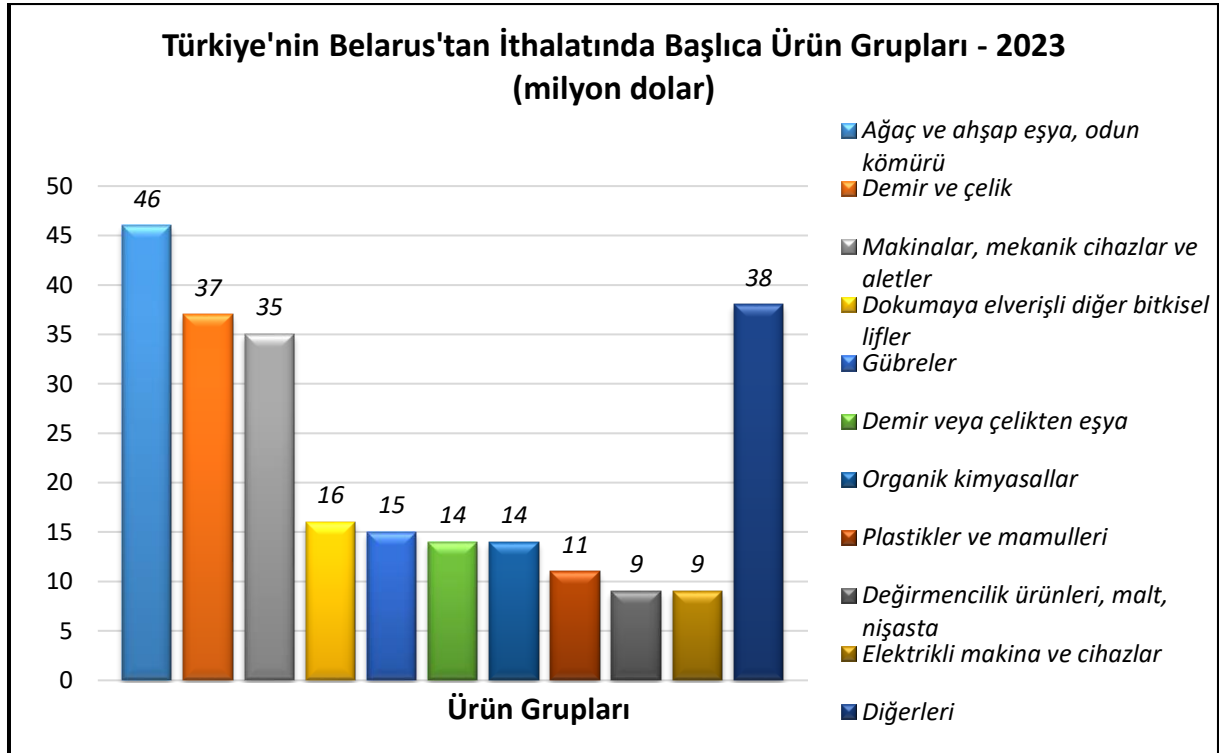
Türkiye'nin Belarus'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Belarus'tan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:***EK-1: Belarus'un İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

GTİP	ÜRÜNLER	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		39 889 023	11 180 188	7 004 494	100	-37,3
3104	Potasslı mineral veya kimyasal gübreler	0	2 090 231	1 964 599	28,0	-6,0
1514	Rep, kolza, hardal yağı ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	420 457	565 661	504 370	7,2	-10,8
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalınlık> 6 mm	802 134	506 018	299 944	4,3	-40,7
0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatları (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	335 823	238 819	291 990	4,2	22,3
402	Süt, krema (konsantre edilmiş, ilave şeker veya diğer tatlandırıcı madde içerenler)	546 220	242 273	173 628	2,5	-28,3
0202	Sığır eti (dondurulmuş)	313 696	240 775	147 924	2,1	-38,6
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	329 997	167 065	136 570	1,9	-18,3
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	628 170	221 018	133 861	1,9	-39,4
7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	89 344	50 357	117 645	1,7	133,6
8701	Traktörler	0	326 675	116 024	1,7	-64,5
2306	Bitkisel yağların üretiminden (23.04-05' hariç)arta kalan küspe ve katı atıklar	58 268	76 865	100 486	1,4	30,7
0404	Peynir altı suyu ve tabii süt bileşenlerinden ibaret diğer ürünler	121 212	88 558	67 899	1,0	-23,3
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	0	864 873	65 014	0,9	-92,5
4703	Sodalı veya sülfatlı kimyasal odun hamuru	132 886	80 404	63 228	0,9	-21,4
3908	Poliamidler (ilk şekilde)	0	25 013	62 773	0,9	151

Kaynak: Trademap, Belarus Yansıtılmış Verileri

EK-2: Belarus'un İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		41 810 690	12 626 088	17 181 029	100	36,1
8703	Otomobiller	1 207 250	1 845 935	4 118 455	24,0	123,1
8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	152 261	297 217	456 818	2,7	53,7
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	569 159	420 691	438 564	2,6	4,2
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	505 965	279 743	307 751	1,8	10,0
8716	Römorklar ve yarı römorklar; hareket ettirici tertibatı bulunmayan diğer taşıtlar; bunların aksam ve parçaları	0	60 270	290 554	1,7	382,1
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	293 836	93 107	263 820	1,5	183,4
6006	Diğer örme mensucat	145 496	197 528	222 599	1,3	12,7
8408	Sıkıştırılmaya ateslemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel ve yarı dizel)	181 809	171 568	200 350	1,2	16,8
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	0	74 897	168 778	1,0	125,3
9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	190 274	145 269	158 009	0,9	8,8
8433	Hasat ve harman, çim biçme makinaları ile yumurta ve tarım ürünlerini büyüklüklerine göre ayıran ve temizleyen makinalar	97 254	90 504	141 090	0,8	55,9
3208	Esası sentetik polimerler veya tabii polimerler olan, susuz bir ortamda eriyen veya dağılan boya ve vernikler	0	85 710	140 678	0,8	64,1
6004	Diğer örme mensucat (en>30cm, elastomerik/kauçuk iplik=>%5)	28 085	101 471	135 837	0,8	33,9
3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	328 138	120 308	128 074	0,7	6,5
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	468 742	170 094	120 363	0,7	-29,2

Kaynak: Trademap, Belarus Yansıtılmış Verileri

EK-3: Belarus'un Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		39 889 023	11 180 188	7 004 494	100	-37,3
1.	Çin	1 090 693	1 804 433	2 604 388	37,2	44,3
2.	Kazakistan	780 733	860 145	756 703	10,8	-12,0
3.	Polonya	1 683 668	994 793	448 976	6,4	-54,9
4.	Brezilya	535 258	372 914	372 411	5,3	-0,1
5.	Azerbaycan	128 772	266 513	324 260	4,6	21,7
6.	Litvanya	1 165 642	820 246	301 974	4,3	-63,2
7.	Almanya	938 431	447 455	262 697	3,8	-41,3
8.	Türkiye	269 996	291 869	243 982	3,5	-16,4
9.	Letonya	548 285	313 853	187 494	2,7	-40,3
10.	Norveç	275 747	229 142	151 884	2,2	-33,7
11.	Çekya	204 026	132 648	102 905	1,5	-22,4
12.	Gürcistan	44 077	67 483	94 519	1,3	40,1
13.	Ermenistan	57 865	110 579	89 709	1,3	-18,9
14.	Moldova	145 293	95 264	87 576	1,3	-8,1
15.	Mısır	38 490	91 472	79 624	1,1	-13,0

Kaynak: Trademap, Belarus Yansıtılmış Verileri

EK-4: Belarus'un Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		41 810 690	12 626 088	17 181 029	100	36,1
1.	Çin	2 729 412	3 275 466	5 834 927	34,0	78,1
2.	Polonya	1 946 155	1 830 942	2 849 750	16,6	55,6
3.	Almanya	1 774 255	1 526 083	2 046 629	11,9	34,1
4.	Litvanya	1 207 503	1 503 061	1 838 865	10,7	22,3
5.	Türkiye	915 462	1 126 517	1 683 388	9,8	49,4
6.	İtalya	477 409	289 358	323 205	1,9	11,7
7.	Hollanda	270 759	188 962	184 297	1,1	-2,5
8.	Letonya	221 264	193 845	183 719	1,1	-5,2
9.	Çekya	374 019	181 106	156 105	0,9	-13,8
10.	Kazakistan	110 296	154 470	153 073	0,9	-0,9
11.	Fransa	217 126	148 870	147 617	0,9	-0,8
12.	Estonya	114 909	114 716	132 950	0,8	15,9
13.	Macaristan	137 353	104 017	114 256	0,7	9,8
14.	Avusturya	146 985	101 231	113 224	0,7	11,8
15.	Malezya	3 886	5 021	112 546	0,7	2141,5

Kaynak: Trademap, Belarus Yansıtılmış Verileri

Ek-5: Türkiye'nin Belarus'a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		915 462	1 126 517	1 683 388	100	49,4
6006	Diğer örme mensucat	162 723	181 916	208 212	12,4	14,5
6004	Diğer örme mensucat (en>30cm, elastomerik/kaçuk iplik=>%5)	82 518	89 778	127 788	7,6	42,3
5407	Sentetik filament iplikten dokunmuş kumaşlar	49 105	65 681	79 548	4,7	21,1
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	20 908	30 416	66 019	3,9	117,1
5509	Sentetik devamsız liften iplik (dikiş ipliği hariç) (toptan)	24 235	35 053	31 910	1,9	-9,0
8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	3 406	8 032	31 096	1,8	287,2
8409	Sadece veya esas itibariyle 84.07 veya 84.08 pozisyonlarındaki motorların aksam ve parçaları	2 872	3 594	25 659	1,5	613,9
8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	2 821	7 968	25 100	1,5	215
6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri	11 732	22 090	24 959	1,5	13,0
0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatları (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	2 279	16 411	24 602	1,5	49,9
8483	Transmisyon milleri, kranklar; yatak kovanları ve mil yatakları; dişliler ve sistemleri; vidalar; dişli kutuları volan vb.	1 728	5 993	21 719	1,3	262,4
5515	Sentetik devamsız liflerden diğer dokunmuş mensucat	7 043	17 593	18 313	1,1	4,1
8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	1 586	5 766	18 214	1,1	215,9
5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	23 214	12 334	18 112	1,1	46,8
0303	Balıklar (dondurulmuş)	2 898	4 745	17 816	1,1	275,5

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

Ek-6: Türkiye'nin Belarus'tan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		269 996	291 869	243 982	100	-16,4
7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	0	38	31 158	12,8	81894,7
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalınlık> 6 mm	703	12 176	28 084	11,5	130,7
8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğer gaz kompresörleri, fanlar, aspiratörü olan havalandırmaya mahsus davlumbazlar	0	3 538	22 928	9,4	548
5309	Keten dokumalar	8 525	11 696	15 669	6,4	34,0
2917	Polikarboksilik asitler, anhidritleri, halojenürleri ve türevleri	9 655	11 745	13 423	5,5	14,3
7304	Demir (dökme demir hariç) ve çelikten ince ve kalın borular ve içi boş profiller (dikişsiz)	182	8 351	13 326	5,5	59,6
3908	Poliamidler (ilk şekilde)	10 317	12 811	10 294	4,2	-19,6
8415	Klima cihazları (motorlu bir vantilatör ile nem ve ısıyı değiştirmeye mahsus tertibatlı olanlar)	0	0	9 875	4,0	0
3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	0	1 172	9 763	4,0	733
1109	Buğday glütenu	70	8 815	9 427	3,9	6,9
4418	Ağaçtan bina ve inşaat için marangozluk, mamulleri, doğrama parçaları	35	4 477	6 756	2,8	50,9
3104	Potaslı mineral veya kimyasal gübreler	62 651	48 125	5 191	2,1	-89,2
0402	Süt, krema (konsantre edilmiş, ilave şeker veya diğer tatlandırıcı madde içerenler)	68	68	4 793	2,0	6948,5
5902	Naylon, poliamid, poliester vb. esaslı iç ve dış lastiği için mensucat	15 401	7 762	4 466	1,8	-42,5
7228	Diğer alaşımlı çelikten çubuk ve profiller; alaşımlı veya alaşımsız çelikten sondaj işlerinde kullanılan içi boş çubuklar	0	870	4 059	1,7	366,6

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri